

1

0-15

Kxoši e xorosa Mohumaxadi

K34/11

1/3

Kxoši boxošing: Ka sexaxešo xe kxosi Morêna wa wethšaba a swanetše xo xoroša Mohumaxadi, bakxômana ba swanetše xo dira kxobokanô ya bôna ba nnoši. Xomme kwa rêrwa xore:

"Le a bôna na, xore re a hlaka xa re na mm'arena?" Ke xore xo nyakêxa Mohumaxadi xore ka mosô ditaba di se ke tša tla tša ba tswalêla "xofeiijane." Byale di tla ya natšô Ditlou "Matabele" di dutše di thšêlana molatô wo ba re:

"Thôbêla le kxôrô e e hlômphêxaxo," Re tlilo rêra ka xa ngwana wo wa rena le mmaxwê; Bana ba rena ba ya lla xa ba na mmabôna, byale re re'ng? Aowa! Malatši di na le ôna Matebele A sa di swere Matebele; xo fetola o mongwê wa bôna. Byale ba tla ya natšô ba dutšê ba di neêlana ba ba ba hlakana ka melomo. Kxoši yôna ka xore e byalo ka ~~ixxx~~ lesoxana leo le rêrwaxo e rile: 'tuu' xa e botšiši xa e botšišwe. Byale bakxômana ba ba ahlola ka xo yo nyaka mmabôna mošatê o mongwê wa se sengwê sethšaba.

2

Mmaditsela o a tšwa ka mosô xo yo nyaka motho yeo. Xe a se no xo fihla mo mošatê o a lothša a dumelwa a bolêla xore o romilwe ke ba mošatê, xomme o tlilo kxopêla "Sexô sa meetse" byale bôna ba šetše ba mo kwelê xore ka xo ryalo o bolêla xore o nyaka mosadi. Byale le bôna ba tla ka ba e rêra seka xaê sa bôna ba nnoši, xomme ba kxaole ka xore. "Aowa di tla ba le ôna Mantsimana" ka xo ryalo xo swanetše xo bitša beng kxôrô (bakxômana), xomme xa ba biditšwe ke xôna o mongwê o a ba swaêla tšôna ka mo ba bônaxo monna yo wa kxoši a tlilexo ka xôna le mafoko ao a tlilexo ka ôna. Xe banna ba se no xo di kwa xo tla re o mongwê ka xare xa bôna ka xo ~~kx~~ kxabiša

3

polêlô a re: ke ba xa nang? Xa re ba tsebe, xa ba loyane? O mongwê a re: Aowa xapê Mokone xa xodirwe byalo, kxaolang taba motho yo wa kxoši a e kwê a tlê a tsebê seo a se isaxo xaê; Byale kwa boywa ka moka ya ba šêbêšêbê. Kwa thwe "Aowa monna wa mošatê, boêla xaê, rena Mantsimana re sa ikxopola o tla boya xapê, mme re tla tla re xo šupa mmoaxo. Ka pale monna wa mošatê o a laêla o kxopêla le ditsela xomme xosasa dinaô di wêla tseleng a boyêla xaê.

4 Xe a fihla xaê ba a bitšwa xapê ba xôna ka kuwa maxaxeng, mme tša tla tša theeletša diputswa, tša hlôxô tše di puđudu. Xwa thwe. "khwatha" xwa hlwaywa tsêbê, mme mahlwa-a-di-bôna a thôma a di rêta ka moka tša kuwa a tšwaxo xôna, xodumêlwa fêla "Ndebele--a ba a di re: hlapo, ba re mm-mm-A re: "Seseuwe sa mosela seripa". Xe a se no xo fetsa xotla re "uwoo-uwoo" motho a re ~~maka~~ mokxoši ka xare 'Iiiuuu! Mošimane a tšea lerumô a kata mola kxakala a re "rêtelêlêrêtelêlêlê.

Ka mosô xo hlabya mokxoši xohle maxoto a swanetše xotla le batho ba ôna xo thwe 'kxôrô e a bitša, byale dimamathane di a laolwa di a xo bitša batho o mongwê le o mongwê o tseba bana ba xaxwe xomme o tla ka wa di bôna "Diputswa" di tla fihla di kxatlelana Mošatê.

5 Beng kxôrô ba thôma xo ba bitša ka dikxôrô tša bôna xo fihla ka wa mafêlêlê. Byale xo tla tswa Seboledi sa kxôrô ya Mošatê sa ba tsibiša ka tša pitšo. Xwa thwe: Le biditšwe xotlo tsebišwa xore kxoši e xoroša Mohumaxadi. Xwa ôpya maxofi ka moka, ba thšêlana tšôna tša ba tša re: kxô, xomme xa di kwetše di bušetswa moraxo kuwa di tswaxo xôna xwa thwe: 'Malatši' a fetola ka xore Ndebele. Taba bana ba xaxo ba e thabêla kudu ba re; a e bê ka byakô. "Tiêxô e tswala tahlêxô" Xwa ôpya diatla xa ntši-ntši.

Byale Lexoto le lengwê le le lengwê le a di bala tše di byang-byang; ke tše o di yaxo xo nywala. Mohlang xo yo nywalwa xo nyakwa dikakati tša Mošatê le tše dingwê tša Maxoto; xomme tšôna xa di fihla xo tla nka xwa tšewa merutlwana e se mekae ya thobo, xomme o tla tla o bôna xe thaka thoxana e xalefile ruri.

6 Mongwê le mongwê o lekanwa ke dipatla le dithupa; motho a o be a mokxoši xwa re : Iiii uuu, iiiuuuu." Xaa! A di nthša masôxana mmele Mna-ditsela yêna kxalê a tšwile a thšiba-thšiba pele xo yo lokiša tša kuwa boxweng. Xola a rexo: Kxalaxatha basadi bahlaroxile xo xalaxala mokxoši, le bôna ba tšwile ka dithupa xo yo thibêla dikxomo. Aowa masoxana mmele a tla

ser. 155

thunthšana le basadi ba xore di bê di tsênô ka kxang. Byale xe dikhumaxadi di fentswe di tsenthšwa ka šakeng tša balwa ka mebala ya tšôna xomme tša bexwa xa tee le mphaka wa tšôna.

Byale bokxônyane ba a hlaba ke mokete xo bitšwa thaka ya nyana ba hlapišwa ka meetse a bothithô. Byale bakxônyane ba a laôla ba boêla xaê, xomme ba fiwa tselu ba boêla xaê. Mosadi wa bôna yêna le ka leihlô xa bešo mo re: tsê Byale xa ba fihla xaê mehlaba e a ruasetšwa xo ritwa a sexo kaka. Moraxo le xôna xo selê ke lebilo-bilo.

7 Xe ba boxweng ba se no xo dira mabyalwa a mokete, xo tla tšwa mmexô wa ya boxadi xo yo bitša bakxônyane. Xe pitša tša ~~mm~~ mmexô difihla engwê e šala kxorong banneng mme engwê ya išwa ka xaê, byale basadi bale ba boxweng bôna ba boêla moraxo. Byale bakxônyane bôna ba tla ba šala moraxo ba re xe ba fihla ba thôtwa ka bothakxa byo boxolo maxoxo a alwa ba tsenthšwa ntlong.

Xo tla nwewa mabyalwa bošexo ka moka xwa ba xwa sa. Byale ngwetši e a laiwa e nyakêlwa. Lešapêlô le maxoxo. E newa dimphô tšê dintši; byale e ya boxadi ba tšama ba dirana sa-mma-seemi."

8 Xe ba fihla sorong la boxadi ngwetši xa e tsene ka xaê e tla ba ya tšwêlwa ke kxomo, mme ya tsêna. Byale ke xôna re tlilo bôna mokete o moxolo xo fetišiša. Dikxôrô ka dikxôrô di bothane xa se naka moropa o tidinywa xa bedi xa raro. Byale o tla ka wa bôna bothakxa bya Babaso. Mehleleng ya xe dithunyadi sa le xôna di tla thuthupa ya ba byalo ka mohla marumô. Mellô ya tingwa ka selete ka moka xwa tla xwa thsêkwa kxorong, mme xo binwa dikoša: "Mma o tlile tlala o nyelê"

Re tla ja mathume tlala o nyelê"

Le bo: "Xa ra mo tšea kxongwana tša rena yeye!!"

Byale ba baxolo bôna ba šetše ba lokišitše le leina la kxoši. Xe xo esa sethšaba pele se phatlala se tla tsebišwa Leina. A balwa ohle maxoši a kxalê xo fihla ka yêna yo. Sa rêša x sereti xwa xobyaxo mexobo mekxoši ya xa dimolêla bowatleng. Mokete wa fêla batho ba tšama ba xoba mexobô ba ya maxoê.